Hukuk Bölümü 2010/59 E., 2010/190 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : Doğan Müzik Yapım ve Ticaret A.Ş

Vekili : Av. Ş. E. İ.

Davalı : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. G. E.

O L A Y : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Eminönü Şube Müdürlüğü'nün 28/10/2005 gün ve 6831 sayılı işlemi ile, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 48. maddesine muhalefet edildiğinden bahisle 54. maddesi uyarınca davacı adına 977.40,00YTL idari para cezası verilmiş; yapılan itiraz 23/11/2005 gün ve 7285 sayılı işlem ile reddedilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANKARA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ: 12.04.2006 gün ve E:2005/51 itiraz, K:2005/51 itiraz sayı ile, İtiraz konusu karar ve eklerinin tetkikinden 03.08.2005 tarihinde hizmet akdi feshedilen A. S.'e ait işten ayrılma bildirgesinin kuruma verilmemesi nedeni ile itiraz eden Doğan Müzik Yapım ve Ticaret A.Ş.'ne 4447 sayılı Kanununun 54. maddesi gereğince 977.40 YTL idari para cezası verildiği, bu karara karşı kurum nezdinde yapılan itirazın komisyonca reddedildiği, aynı Kanunun 54/b.2 cümlesi ile "idari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde kuruma ödenir veya aynı süre içinde kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur, kurumca itirazı reddedilen idari yargı yoluna başvurabilirler .... " hükmünün getirildiği, bu hükmün ve bu kanunun yürürlükte olduğu, mahkemelerinin konu ile ilgilendirilmesini öngören 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin Anayasa Mahkemesi'nin 01.03.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararı ile iptal edildiği, mahkemelerinin bu davaya bakmakta görevsiz olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 6. İDARE MAHKEMESİ: 23.05.2008 gün ve E:2006/2171, K: 2008/920 sayı ile ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun idari yaptırım ve idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, 5728 sayılı Kanunun 578. maddesinin (ll) fıkrası ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu uyarınca verilen idari para cezalarına karşı yetkili İdare Mahkemesinde İtiraz edilebileceğine ilişkin hükmün yürürlükten kaldırılması karşısında, 4447 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen idari para cezalarına karşı 5326 sayılı Kanun uyarınca Sulh Ceza Mahkemesine itiraz edilebileceğinin açık olduğu; buna göre, Davacı tarafından, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa muhalefet edildiğinden bahisle aynı Kanun uyarınca 977,40 YTL idari para cezası verilmesine ilişkin 23.11.2005 tarih ve 7285 sayılı davalı idare işleminin iptal edilmesi istemiyle bakılan dava açılmış ise de, 4447 sayılı Kanun hükümlerine göre verilen para cezasına karşı açılacak davalarda 5326 sayılı Yasa hükümleri uyarınca Sulh Ceza Mahkemelerinin görevli bulunması karşısında, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde Mahkemelerinin görevi bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş; yapılan itiraz Ankara Bölge İdare Mahkemesinin 11.2.2009 gün ve E:2008/7382, K:2009/1014 sayılı kararıyla reddedilerek karar onanmış ve kesinleşmiştir.

Davacı vekili tarafından aynı istemle bir kez daha adli yargı yerinde itirazda bulunulmuş ise de; davanın açıldığı Ankara 5.Sulh Ceza Mahkemesince; uyuşmazlığın çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek üzere dava dosyası Ankara 2.Sulh Ceza Mahkemesine; anılan Mahkeme tarafından da, iki mahkeme arasında ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi amacıyla dava dosyaları Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, Sıddık YILDIZ, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 04.10.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Olayda, adli ve idari yargı yerlerince, görevsizlik kararı verilmekle birlikte, kararların kesinleşmesinden sonra, Davacı vekili tarafından, para cezasına karşı ikinci kez adli yargı yerinde itirazda bulunulması üzerine Mahkemece; idare mahkemesine ait dosya da temin edilmek suretiyle görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi başvurulmuştur.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından ve usule ilişkin başka bir noksanlık da bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, 4447 sayılı Kanun'un 48. maddesine muhalefet edildiğinden bahisle aynı Kanunun 54. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

25.8.1999 gün ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 48. maddesinde, işsizlik sigortasına ilişkin genel hükümlere yer verilmiş; "İdari para cezaları ile idari işlemlere karşı itirazlar" başlığını taşıyan 54. maddesinde, "Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle;

a) İşsizlik sigortasına ilişkin yükümlülükleri nedeniyle sigortalıların ücretlerinden indirim veya kesinti yapan işverenlere her bir sigortalı için 25.8.1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücret tutarında,

b) 48 inci maddede öngörülen işten ayrılma bildirgesini Kuruma vermeyen işverenlere her bir fiil için ayrı ayrı 25.8.1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesine göre sanayi kesiminde çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin iki katı tutarında,

İdari para cezası verilir.

(Değişik ikinci fıkra: 25.6.2003 - 4904/ 31 md.) İdarî para cezaları tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler idarî yargı yoluna başvurabilirler. Yargı yoluna başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz.

İşsizlik sigortası uygulamasına ilişkin işlemlere karşı sigortalıların ve işverenlerin yapacakları itirazlardan Sosyal Sigortalar Kurumuna verilen görevlerle ilgili olanlar adı geçen Kuruluşa, diğerleri ise Kuruma yapılır. İtirazların, işlemin tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde yapılması ve 30 gün içinde sonuçlandırılması zorunludur. Yapılan itirazlar daha önce yapılmış bulunan işlemlerin uygulanmasını geciktirmez. İtiraz yoluna başvurulmuş olması ilgililerin yargı yoluna başvurma haklarını ortadan kaldırmaz" hükmü yer alırken, 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun'un 478. maddesiyle bu maddenin birinci fıkra hükmü değiştirilmiş; 578. maddesiyle de ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile aynı Mahkemece daha önce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 2. Sulh Ceza Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile aynı Mahkemece daha önce verilen 12.04.2006 gün ve E:2005/51 itiraz, K:2005/51 itiraz sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 04.10.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.